

DANICA.

Katolišk cerkven list.

Tečaj IX.

V Ljubljani 14. svečana 1856.

List 7.

Svitlimu cesarju

FRANCU JOŽEFU.

Dovoli mi, ljubljena lira,
De, dokler še tukej živim,
Desnica ti strune prebira
Še enkrat v obeljeni zim'.

Prigodbe zavzetne, velike
Zbudila je Božja modrost,
Svetá imenitne vodnike,
Franc-Jožefa milo serčnost.

Po milih darovih desnice,
Ko v tiho dolino jih zvem,
Za vbože, nesrečne, srotice,
Si Titus Bogu in ljudem.

Oh, tvoje serce pa zdihuje
Zavoljo prelite kervi,
Končanje vojská spremišljeje,
Kako se Evropa vmiri.

In Bog ti je spolnil te želje,
Ti vdihnil to v blago sercé,
Evropi razširil veselje,
De plašni na novo duhté.

O Cesar Franc Jožef le živi!
Naj citre, naj harpe done,
Slavi naj te vene nezvenljivi,
Slavi naj te večno ime.

Tud Cerkev katolijska oteta
Po tebi je svojih veri,
V naročje ta dekla je vzeta,
Povsod nam svoj žegen deli.

Sej bode ti vsmiljena Mati,
Ker ti apostoljski nje sin
Si hotel prostost ji podati,
Z duhovnih jo vzet' bolečin.

Naj slava, zahvala, česenje
Pri svetimu delu ti bo,
De b' skorej kazalo zelenje
Drevo, de bi skorej cvetlo.

Narodi in ljudstva divjajo,
Otroci teme se jeze,
Lažnive' zabave imajo,
Na tihama se togoté.

Pse lajati, čuke se dreti,
In kertine riti pustiš:
Ker vera ti vrašena sveti,
In dobro brez groze storiš.

Začetnik si boljiga časa,
Že lepa nam zarja žari,
Smo stali v britkosti do pasa,
Pripravljen' za bolji dari.

Ti Bog nam Franc-Jožefa živi,
Mogočniga vselej na vek,
De v upanji nepremakljivi,
Prav serčno dožene svoj tek.

De nam bolečine zaceli,
Strah vojske močno zaroti,
De bomo vsi njega veseli,
De sleherni mirno zaspi.

L. D.

Marja pod križem.

Britkosti nečloveške so novice
Razvézale natore harmonije,
Zalujejo po logih melodije
In studna noč zakriva solčno lice.

O žalni zdih presunjene Device,
Ki dvigaš persi žalostne Marije,
Lej kak okó kervave solze lije,
Ne muči več izvoljene Kraljice!

Oj svit predragi men' nebeske zarje!
Odpri mi jutra svojiga miloto,
Ak duh pretežkih spon nosit' ne maga;

Ak zrè na se obrnjene viharje,
Naj sveti njemu v serca neplahoto
Deviških tvojih solz demantna sraga!

France Zakrajšek.

ANTON ALOJZI

po Božjim usmiljenji in po milosti svetiga apostol-
skega Sedeža

Knezo-škof v Ljubljani itd.

Vsim ljubljenim vernim Ljubljanske škofije
zveličanje in blagoslov v Gospodu!

Preljubi v Kristusu! prečudne so pota previdnosti Božje; modrost Gospodova z močjó seže od kraja do kraja, in vse v ljubezni poravná. (Modr. 8, 1.) Pretečeno leto nam spet svitlo spričuje, de neskončno mili nebeski Oče vse vlada, in z obilnostjo svojih dobrot vse narode napolnuje. To je Božja sv. volja, de bi vsi ljudje k zveličanju in k spoznanju resnice prišli. (1. Tim. 2, 4.) Zato se okó njegove svete previdnosti nikdar ne zatisne, temuč vedno čuje nad vsimi ljudstvi, tudi nad tistimi, ktere se dozday od njegoviga imena in od evangelija Jezusoviga nič niso slišale, ali pa so v zmote krivoverstva zakopane, in od katoliške cerkve, ki je edini vir zveličanja, odtergane in svoji revni človeški modrosti prepušene. Gospod nebes in zemlje, ki je vse za nebesa vstvaril in svojiga Edinorojeniga za vse dal v smert, po sklepu svojiga neskončniga usmiljenja za vse tudi pota k zveličanju perpravlja, in jim z raznimi znamenji svoje svete namene razodeva.

Velik je Bog in preseže naše znanje; velik je v svoji moči in pravici. (Job. 36, 27.) Njegova velikost in moč se posebno razvidno kaže v modri skerb-
ljivosti, s katero svojo sveto cerkev varuje in brani.

Dan dnevu, noč noči oznanuje, de je Bog gospod vsigamogočin, ki serca kraljev in cesarjev kot potoke vodá obrača, ter stori, de je ime katoliške cerkve, ki si jo je z lastno kervjó odkupil, veličastno med vsimi narodi. Sveti Duh jo s svojo gnado vedno navdihuje, de studenci žive vode za naše zveličanje v nji neprenehama tekó, in se zakladi nebeskih gnad v nji nikdar ne zmanjšajo, akoravno bi vsi ljudje vsih casov hotli iz njih zajemati in svoje duše z njimi bogatiti. Zato bodi njemu nemaljšiva večna hvala, in vsak jezik najspoznava s hvaležnim sercam, de njegovimu imenu gre vsa čast in slava, moč in veličastvo.

Ker pa Bog s tako globoko modrostjo in ljubeznijo za vse perpomočke našiga zveličanja skerbi, tudi vsim otrokam matere katoliške cerkve z oštrim glasam kliče, de naj se vselej vredne storé imenitniga poklica k pravi veri in svetosti: Sveti bodite, kakor sim tudi svet jest vaš Bog. — To je volja Božja, naše posvečenje. Če mi v svetosti in pravici pred obličjem Božjim hodimo, bo svet moč Kristusove gnade bolj spoznal in po vrednosti cenil. Prišli bodo od izhoda in zahoda in svoje prebivalise si izvolili v edino-pravim ovčnjaku Jezusa Kristusá. Gotovo bi naša pobožnost in svetost nar obilniši število nevercov in krivovercov v zavetje ene izvoljene čede in eniga Pastirja pervabila. Zato je Bog skoz vse čase na mnogotere viže ljudem govoril, de bi luč svetosti in pobožnosti, luč dobrih del široko okrog med kristjani svetila, de bi ljudje naše dobre dela vidili, ter povelečevali Očeta, ki je v nebesih. Tudi v poslednjih časih nam je prav glasno govoril, ko je strašno bolezní kolero poslal in z njo mesta, terge in vasi naše škofije terdo obiskoval.

Učite se, ljubi moji! ta glas Gospodov prav umeti. Recite s svetim Psalmistam: „Prečudne so tvoje spričevanja, o Gospod! moja duša jih bo premišljevala“. (Ps. 118. 129.) Kteri čas pa je bolj perpravin za tako premišljevanje, kakor tihi postni čas, kteriga vam dans oznamim? To so dnevi zveličanja; zato v njih s skesaním sercam zaupljivo pota premišljujmo, po kterih nas Bog k zveličanju vodi, de teh potov nikdar ne zgrešimo.

Gospod naš Bog je poln gnad in usmiljenja; v svoji očetovski ljubezni bi si naše serca le z dobrotami rad perdobil: nas vleče nase z vezmi ljubezni. Tode vedidel — z žalostjo spoznamo — so ljudje tako spačeni, de jih darovi ljubezni Božje malo ginejo in k hvaležni pokorsini do dobrotniga stvarnika ne naklonijo. Kaj tedej hoče Bog storiti, ker vender ne zeli smerti grešnika, temuč de se spreoberne in živi? Tepsti mora in raniti, de ozdravi neumerjóčo dušo. „Le sami smo tega krivi, kar se nam hudiga pergodi, pravi sv. Hieronim, ker sladkiga Gospoda v grenkost spremenimo ter ga zoper njegovo voljo moramo, de kaznuje“. Če nam dolgo vse po sreči gre, se le peradamo, de se prevzamemo. Tu nas neprevidama zadene boleča šiba Božja ter napuh našiga serca potare, de nase več ne zaupamo, temuč se v spoznanji svoje slabosti po usmiljeni roki oziramo, ktera nam nakviško pomaga. Tako so štrafage, s kterimi Bog naše grehe tepe, prav za prav velike gnade, in znamuje Božjiga usmiljenja do nas. V svojim serdu se masuje nad otroci pogubljenja, v svoji ljubezni pa nad otroci gnade, kakor učí sv. Avguštin, ker tepe, kogar ljubi in kteriga za svojiga sina sprejme. „To je moja tolažba, pravi Job (6, 10.), de me Bog z bolečinami tepe in mi ne perzanaša“. Vedite tedej, ljubi moji! in dobro si v serca vtisnite, de nas Bog stiska in z nadlogami obdaja, ker njega, vir vse mo-

drosti, zapušamo. „Ko bi mi po potih Božjih hodili, bi v večnim miru prebivali. Učimo se vender enkrat, kje de je modrost, kje moč in um“. (Bar. 3, 13. 14.)

Ako s svojimi grehi svetiga in pravičniga Boga razserdimo, nas vender precej ne pogubi, temuč perzanaša in nas z mnogoterim terpljenjem obiskuje, de bi spoznali svojo krivico in s pokoro sodbo pogubljenja od sebe odvernili. O zahvalimo se mu iz globočine svojiga serca, kader nas s kakšno težavo naših grehov in nepopolnamost opomni! Pred ali potlej se nam mora naš greh pred oči postaviti; če ne zdej, gotovo v smertni uri; boljši je, de nam ga Bog zdaj pred oči stavi.

Pa porečete, ljubi moji in v Kristusu! clo pretežko leži nad nami roka Gospodova, naša slabost pod strašno šibo omaguje. Poglejte v svoje serca in premislite. Vas ne učí li lastna skušnja, de ste dostikrat svoj greh, dokler je rana pekla, z grenkimi solzami pred obličjem Božjim spoznavali, ko je pa Bog perjenjal, kmalo spet pozabili, kaj de ste objokovali. Ko Bog tepe, kličemo, de naj perzanaša; ko pa perzanaša, spet kličemo, de naj tepe. Če tare reva in pomankanje, vpijemo k njemu, de naj žitno polje z roso nebesko napoji ter dragino od nas odverne. Ako pa njivam in tratam svoj žegen podeli, pozabimo njemu za to čast in hvalo dati in spet segamo po drevesu, ki le strupeni sad rodi, namreč poželenje oči, poželenje mesa in napuh življenja. Takó se spet znajdemo na poti, ki v pogubljenje pelje. Kaj zamore zdaj usmiljeni Bog storiti, de nas obvaruje globokiga brezna? — Našo pot potrese s ternjem, de se na drugo obrnemo.

Mislimo si, ljubi moji! in v ponižnosti svojiga serca spoznajmo, de je dobrotljivi Bog tudi enake zveličavne namene za nas imel, ko je pretečeno leto mesta in vasi naše škofije s hudo boleznijo obiskal. Nobenimu stanu, nobeni starosti ni perzanašala. Tu je otrokam očeta, mater, tu možu ženo, bratu sestro, sestri brata, prijatlu prijatla vzela. Zakaj de je ravno tega ali uniga njena nevihta zadela, kdo to spreviditi zamore? Nezapopadljivi so sklepi Božji; neskončno visoka in globoka je modrost njegovih namenov, de jih naš omejeni um nikakor ne umé; le pred Božjim očesam je odkrita človekova prihodnost; on sam nar bolje vé, kaj de nam služi v zveličanje. Ako enimu čas pusti k pokori; družiga neprevidama iz svetá pokliče, kdo se bo prederznil, od njega odgovor terjati? To je po nauku svete vere resnično in gotovo, de njim, ki Boga ljubijo, vse v dobro služi, in de usmiljeni Bog bolečo rano, ki nam jo v zveličanje vseka, tudi zaceliti vé. Ta misel naj ostane živa v našim sercu, de nemila bolezní, ki je široko okrog ljudi s straham in trepetam napolnovala, je bila ojstra, s ktero nam je Bog sam svetost svoje neskončne pravice oznanoval; in zapopadek te pridige je razglašen v prerokovih besedah: „Isite me, in bote živeli! Isite dobriga in ne hudiga, de živite“. (Amos 6.)

Za moje serce je bila velika tolažba, de je seme te pretresne besede božje pogosto na rodovitno zemljo padlo, in mnogoteri sad pokore in svetih sklepov poboljšanja obrodilo. Tudi zastarane in oterpnjene grešnike je semtertje budivni glas mertvaškiga zvonú presunil; pekoče misli niso mogli zadušiti, de je strašno v roke Vsigamogočniga pasti. Živo jim je resnica stala pred očmi, de veličastni Gospod nebes in zemlje hoče česen biti od vsih stvari in svoje časti nobenimu ne da, de se nihče ojštrosti njegove jeze ne odtegne. Marsikteri, ki je že mislil, de Boga nič več ne potrebuje, se je prestrašen spet perblizal k tronu njegoviga usmiljenja. Molitve je bilo veliko

storjene; kateri so navajeni, glas božji poslušati in umeti, so hiteli v cerkve, ter s solzami pokore milosti prosili, z raztertim srcem oblegali spovednice, ter sprave in sklenitve z Bogom per mizi nebeskiga Jagnjeta iskali.

Morebiti bi pa mislil kdo zmed vas, ljubi moji! de naš rod take pretresne pridige, kakoršna je bila lansko leto kolera, ne potrebuje? Ozrite se okrog sebe in odgovorite mi: Ko bi naš Gospod Zveličar prišel iz nebes na zemljo, bi li veliko vere najdel? Če je pa vera med nami, povejte mi, kje so dela, brez kterih je vera mervta? Ali ne vidite, koliko jih je zakopanih v strašni vmemarnosti, de se ne za božje ne za cerkvene zapovedi ne pečajo, in živé, kakor de bi ne bilo ne sodbe, ne večnosti, ne pekla. Ta revni, s toliko nadlogami obtežani svet je njih prava domovina; upanje v nebesko plačilo je iz njih serca zginito. Kakšna mora palica biti, de take oterpnjene in skalovite serca pretrese in razbije? Majhna tanka šibe tu ne opravi nič. Le kozarec poln grenkosti še kej zda, de se terdovratnež iz grešnega spanja zdrami; zato ga tudi včasih poda usmiljeni Bog, ker želi naše zveličanje. „Kelih je v roki Gospodovi, poln močniga in namesaniga vina, in nagne ga sem in tje, in njegova goša se ni izpraznjena; pili bodo vsi grešniki zemlje“. (Ps. 74, 9.) Grenkost keliha iz roke vsigamogočniga Bogá človeku zgnusi posvetne sladnosti; strašna smert, ki jo pred seboj vidi, ga k umu spravi in mu prav v živo pokaže, de Gospod, kakor je svaril, res pride kakor tat, ter na enkrat vse odvzame, karkoli je človeka na tem svetu tolažilo. Zveličavna misel se zdramljenimu grešniku zdej zasveti, de je naše pravo bogastvo v nebesih, in si moramo zaklade nabirati, kterih ne riža ne molj ne sne.

Sodite zdaj, ljubi moji! je li grenki kelih, ki ga je Bog lansko leto v koleri na naš rod izlil, vse zdramil iz teme nejevere in pregrešnosti? O ko bi pač nobeden klicu božjemu svojih ušes ne bil zatisnil! Mnogoteri so, dokler jim je protila ojstrost šibe božje, prav serčno molili in z deli pokore pravici božji zadostovali. Bodo pa vsi tudi v svojih sklepih stanoviti ostali? Kaj bo Bog storil zanaprej? Ali bo kej najdel v nas, de bi nam perzanašal? ali ga bomo morebiti spet morali s svojo nezvestobo, de v naše rešenje se ojstrejši šibo v roke vzame in nam kelih svoje jeze da izpiti do dna? Le eno je, kar nas zamore k upanju obuditi, de se bodo tudi nad nami spolnile Gospodove besede per preroku Izaii: „Glej, vzamem iz tvoje roke kelih omamljenosti, globoki kozarec svoje jeze; ne boš ga več pil zanaprej; dati ga hočem v roko njim, ki so te poniževali“. (Izai. 51, 22. 23.)

Ljubi moji! ako vidite, de ljudje Bogá in svete reči bolj spoštujejo, de cerkev, svojo mater, serčnejši ljubijo in njene zapovedi zvestejši spolnujejo; — ako vidite, de so otroci svojim staršem bolj hvaležni, posli gospodarjem bolj pokorni, gospodarji do poslov milši in dobrotljivši, podložni sploh svojim prednikom resničniši in zvestejši vdani; — ako vidite, de verni nedelje in praznike svetejši praznujejo, besedo božjo pridniši poslušajo in globokejši v sercu ohranijo, de se rodovitnost semena božje besede v spoštljivim govorjenji in obilnosti pravičnih del kaže, de kletve in druge nagnusne besede v keršanski družbi bolj potihnejo, de samopridnost, skopost, goljfijsa in vsakoršne krivice iz nje bolj zginejo, nasproti pa se dela ljubezni veselsi razcvitajo; — ako vidite, de oginj sovraštva in razpertij bolj gasne, nasproti pa lepe čednosti, ponižnost, krotkost in spravnost lepši rastejo, de se deviška čistost drajši ceni, zakonska

edinost in zvestoba zvestejši varuje, de se sveti zakramenti pogostniši in pobožniši sprejemajo: — ako vse to in druge enake znamenja vidite, se povzdignite k veselimu upanju, de se bodo besede božje per preroku Izaii (51, 22. 23.) tudi nad nami spolnile, de bo namreč Bog zanaprej nam perzanašal ter kelih svoje jeze od nas odvernil.

Zató tedej, ljubi moji! v prihodnjim postnim času z vsakdanjim zatajevanjem in s krotanjem vsakteriga napčniga poželenja v milost božjo kličite, in z deli pokore njegovi neskončni pravici obilniši zadostujte. Kakó bote sicer mogli prestati pod težo jeze božje, ko clo pravični Job pravi: „Vselej sim se Bogá kakor nad me derečih valov bal, in njegove teže nisim zamogel nositi“. (Job 31, 23.)

Premislite dobro v svojim sercu, v kakšnim stanu bote želeli enkrat, ko smertna ura bibe, se pred božjim obličjem znajti? „Bogastvo zveličanja je modrost in znanje; Gospodov strah ta je njegova bogatija“. (Iz. 33, 6.) Zatorej naj reče vsakteri zmed vas: „Na svoji straži bom stal in nepremaknjen ostal na braniši; skerbno bom ogledoval, de vidim, kaj de se mi bo povedalo, in kaj de imam odgovoriti njemu, ki bo od mene odgovor terjal“. (Habak. 1, 2.)

„Gnada Bogá Zveličarja našiga se je perkazala vsim ljudem ter nas učil, de se odpovejmo hudobii in posvetnim željam, de trezno, pravično in bogaboječe živimo na tem svetu, in perčakujmo zveličanskiga upanja, in častitljiviga prihoda velikiga Bogá in Zveličarja našiga Jezusa Kristusa.“ (Tit. 2, 11—13.) „Oblecite tedej kakor izvoljeni in ljubljenci božji preserčno usmiljenje, dobrotljivost, ponižnost, pohlevnost, poterpežljivost. Prenasajte eden družiga in odpušajte si med seboj, ako se ima kdo čez kteriga kej pertožiti; ravno kakor je Gospod vam odpustil, tako tudi vi.“ (Kolos. 3, 12. 13.) Takó bote postali vredni slišati iz ust Gospodovih zveličavne besede: „Vi ste tišti, ki ste z menoj v mojih skušnjah ostali; perpravljam vam kraljestvo, kakor ga je meni moj Oče pripravil“. (Luk. 22, 28. 29.)

„Gnada Gospoda našiga Jezusa Kristusa bodi z vami vsimi. — Njemu pa, ki vas zamore poterdti po svojim evangelii in po oznanovanji Jezusa Kristusa, njemu saminu, modrimu Bogu bodi čast in hvala po Jezusu Kristusu od vekomaj do vekomaj! Amen.

Srednje - afrikansko.

Z Gondokore 12. mal. travna, V. — Že sim od Barije in Barijanov marsikaj v misel vzel, ravno tako kakor se mi je v pero naletelo in kakor sim nad deželo in ljudstvom vidil in skusil. Dosihmal zamorem v vsim prav zadovoljin biti, ljudstvo se obnaša dobro in nad vse pričakovanje prijazno, in skazuje misijonarju spoštovanje, de se zamore v zgled postaviti. Beseda misijonarjeva ima veljavo, odgovarja se mu: Džona, haba! alabut farik (že prav, oče! prav dobro). Z veselim srcem in s hvaležno dušo rečem, res zanesljivo zaupanje imam in terdno se nadjam, de se je približal čas, ko bo to ljudstvo milost doseglo, in de bom tudi jest saj nekaj sadu od tega zamurskiga ljudstva nesel pred Božji sodnji stol.

Ravno zdaj sedi pri meni naš matat, gondokorski poglavar, Medi. Pozdravit me je prišel in puha iz korenaskiga šibuka. Pozdravim nasproti in rečem: Nan bubur, Matat (jest pišem, poglavar!) Džona, mi odgovori. Bom pa tedaj pisal, in sicer ravno od pričujočiga soseda. Ta Medi je poprej v misijonu veliko homatij delal, bil je rogovilo in nagajilo. Kar sim jest tukaj, je kake dvakrat tako počenjal. Berž

ko sim ga zaslišal, mu grem naproti in ga pozdravim: Do doto, Matat! Ni se zmenil za pozdrav. Tedaj glasneje zakličem: Ginge Matat, nan roroman do (slišiš, starašina, pozdravljam te). Mogel je tedaj poslušati, in prijazna beseda se mu je izmuznila iz ust, tako je zginila njegova nar večji černost. Letajšnje pomanjkanje ga je nekoliko omečilo, de se je dal ložej ukrotiti. Drujokrat Medi zopet ropoče po dvoriši sem ter tje. Pozdravim ga, in na povelje g. Provikarja je bil peljan na ladijo, kjer mu je bilo dobro zasoljeno. Prečastiti g. Provikar so mu očitali njegovo prešerno obnašanje, ga ojstro okregali, in mu zažugali, ako bo tako terdovraten ostal, de bodo vso svojo robo pobrali in se k svojim prijatlam odmaknili. To je pomagalo, poglavar blez dobro vé, kako prijazno de je ljudstvo misijonu. Ako bi se res misijon zavoljo njega proč napravljaj, mislim, de psica, lok in sulica bi se vzdignili, zadolženiga kaznovat. Morebiti imam preveč zaupanja, in si preveč mislim, pa zdi se mi tako. Starašina prosi za zamero in obljubi, de se bo poboljšal. Nato pride k nam sem gori, in pri nas še le naleti, kar se mu je prileglo. Bila sva z g. Daninger-jem ravno pri obedu. Starašina lahno stopi v misijonišnico. Rečeva mu, naj se usede; se usede — potlej ga pozdraviva; on pa prijazno odverne pozdrav. Dava mu potlej sočivja, ki je bilo ravno na mizi, pa se kaj suhaka (cvibaka) zraven. Starašinu dobro tekne in prijazno pozdravlja odide. Od tistihmal je bil nekolikrat prisel in se je prav obnašal. Zdaj ze skorej eno uro pri meni sedi in je gledal, kako sim ga s peresam obiral — pohleven, kakor jagnje, je začel biti. Celi dan imamo otroke in odrasene okrog sebe. Ne marajo, de po dolge ure tukaj presede in gledajo, kaj se dela. Ako se jim reče: pisem, berem, k Bogu molim, odgovoré: džona, in si nič ne vmislujejo, de bi se moglo z njimi krenljati. Nekteri prihajajo, drugi odhajajo, in tako je človek v delu vedno moten. Pride pa tudi truma otrok, ženskih, moskih pred odperte vrata, ki morajo ravno zavoljo svitlobe odperte biti, in noter gledajo. In spet moram pozdraviti, nektare besede spregovoriti ter reči, pojdite noter ali v kako senco — recede paululum a sole. Zgodnje jutranje in prijazne večerne ure so naše, dan pa vzamejo ljudje in otroci. Zamurce zvečer precej in rad domu gre, noči se boji in po noči ga ne spraviš iz hiše za kaj maliga. Ako se kak prederznuši čern „kdotejeklical“ po noči v dvorišu pokaže, Filaks in Halifa zarohnita in ne utihneta, dokler se černak ni zgubil. Taki nima dobrija namena. Spimo ali na prostim, ali pa pri odprtih vratih in smo med divjaki afrikanskimi varniši, kakor marsikje za ključavnico in zapaham.

Pustite male k meni, je nekđaj rekel Kristus, zakaj njih je nebeško kraljestvo. Ne izločivši odraslih vender tukaj misijon zlasti na otroke svojo skerb obraca, in ima namen, s tem nov zarod odrediti in zučiti in že zdaj po otrocih tudi starše in odrasene pridobivati. Naj ze bo, kakor bo, mi v imenu Kristusovim male sprejemamo, kateri so k nam tako močno družljivi, in v osebi teh čeručkov Kristusa samiga: namen pa imamo: Čast Božjo in duš zveličanje poviksevati. Tako sim tedaj več ali manj celi dan od teh černih fantičev obdajan, in se med njimi srečniga čutim, desiravno moram to srečo z marsikterim trudam in delam plačati. Zjutraj pridejo, ko se zdani, in pozdravijo: Do doto, baba. Nekteri so iz sosesine, nekteri od nekoliko delj, kake dobre pol ure. Ljudje ne prebivajo skupaj v naselbini, ampak po rodovih raztreseni po nekterih tokulih (hišicah). Po dvakrat na dan jih k nauku zbiram. Misli si v stanici

ali veliko bolj v kleti mizo. Okrog je obdana s čer-nimi fantiči. Učenje z molitevjo pričenjamo. Dosihmal smo imeli naslednji red v nauku. Njegov zapopadek je bil prvi člen apostolske vere. Nauk od Boga, de je le en sam Bog, od stvarjenja iz nič, nauk od angelov in ljudi sim jim razlagal, in povzdigoval zlasti Božjo visokost — čutilo strahú Božjiga. Nekteri zvesto in z nekakim veseljem poslušajo, in svojo začudenje dajo na znanje z zdihljem ali jekam iz nar globokejšiga serca; nektare pa je treba večkrat opomniti, se pozabijo. Ko se od teh skrivnost nekaj časa pomenkvamo, sklenem in rečem: Velik je Bog, velik duh brez telesa, On nas vse vidi in vse vé. Tega velikiga duha — malokotjo aduma — hvalijo angeli, hvalijo ga ljudje na zemlji; tudi mi tukaj v Barii ga hočemo hvaliti, zdaj pa povelje: Do Rombek Stanislao, do Džobek Egidi, do Morbek Marko, do Lada Bazili, do Džada Izidor, do Lada Antonini itd. jojolo (poj): Laudate Dominum, in komur je napovedano, predpéva, drugi pa za njim. Zdaj pa gremo dalje. Pesem Laudate se nekoliko razlaga. Pripovedujem jim dobroto Božjo v stvarjenji. Pa nekoliko iz zgodb sv. pisma: od stvarjenja perviga človeka, od raja ali paradiza, od drevesa spoznanja dobrija in hudiga — zdaj to zdaj uno, in potlej izprašujem. Posebno tehtno razlagam resnico: Bog, veliki duh, je dober, vse dobro daje Bog in izhaja od Boga, torej molimo k Bogu, in jim molim: Pater noster (Oče naš), na to jim kako prošujo tolmačim, kolikor morem, de sploh vedó, kaj de govore. Po tem je pregled čez vse, kar je bilo receno, se sprašuje, marsikaj popravlja, kar kdo ni prav razumel itd. Sklene se: To into vemo od Boga, vemo, čimú de je človek na svetu. Kar vemo, hočemo ohraniti; in naravnost se oglasi: Credo in Deum (verujem v Boga). Zdaj jim kaj zlasti za življenje na serce povém in nauk se dokonca z očenášem in česena Marijo, našo ljubo gospo in pa dobrotno Materjo, s pristavkam: Prosi, o nebeška Kraljica, za nas uboge zamurce, de bomo deležni obljub Kristusovih. Tudi odraseni so marsikterikrat pričujoči, celo med fantiči imam 16 ali 17-letniga. Ravno véeraj so bili nekteri odraseni vpricho, in povzdignil sim zlasti uk od velikosti in dobrote Božje, in kako de On vse zamore storiti, kar hoče. Zvesto in nekako razveseljeni so poslušali, se posmehljevali, rekoč: Džona baba, alabut farik, Mun aduma farik, Mun alabut farik (že prav, oče, prav dobro: Bog je ves velik, Bog je ves dober). Ta deden (tedaj veste). I deden, baba (vemo, oče). Se mi dobro zdi. V nauku, se vé de, je veliko pomankljivosti zavolj pomanjkanja potrebniga znanja jezika in tudi iz pomanjkanja zapopadkov. Ne morem se govoriti s čeručkam, kakor bi rad, vender pa mislim, de me umejo, in ko vprašam: Ta deden majik (veste zdaj, otroci?) mi reko: i deden (vemo), — in ko izprašujem, sim tudi z odgovori zadovoljin. Obilna milost Gospodova bo zboljšala in nadopolnila, kar jeziku primanjkuje, zakaj le sama gnada Božja kaj premore. Besede iz ust revniga človeka se glasé, duh Božji sam jih zamore poživiti in s svojo močjo v človeškim sercu ohraniti. Misijonar je le samo glas vpijočiga v pušavi neverstva, le samo orodje v Božji roki: Bog je kličejoči, njemu čast in hvala! Tako je bilo dosihmal. Bog bo tudi vprihadnje z nami — sej Božja pomoč in gnada se je od nekđaj kakor vsepremagljiva spricala.

Mardohej in ne Mardohej.

V Algiru izhajoči list „L' Akbar“ naznanuje 22. listop. l. l. naslednjo posebno dogodbo.

Od delj časa sem je bilo viditi na vladnim tergu moža, revno oblečeniga; imel je klobuk globoko čez čelo potisnjen in palico v roki. Hodil je mirno šetat in se ni menil za poglede memgredočih. To je radovednost budilo, in zvedó poslednjič, de ta skrivnostna oseba je enimu delu ljudstva le preveč znana. Ta mož je bil pred nekoliko leti v Algir prišel iz Jeruzalema, kjer je bil véliki rabinar. Bil je globoko znajden v svetim pismu, in ko je vse primerjal in preudarjal, se spoznal, de je resnica, kar kristjanje verujejo, de je namreč Odrešenik ali Mesija že prišel. To znajdenje v premišljevanji sv. pisma se pa lahko misli, de judam v Jeruzalemu ni bilo všeč, in pokazali so velikimu rabinarju svoje nedopadajenje v občutljivim in tako malo merjenim djanji, de je pod njih udarci skorej popolnoma vid zgubil. Odpove se torej svoji službi, vzame slovó od svoje domovine, in le samo zaklad resnice seboj vzame. Ali njegovo razlaganje sv. pisma, ki ga je iz Jeruzalema prgnalo, tudi njegovim sovercam v Algiru ni bilo po volji, in ko jim je svoje razlaganje zoper njih misel razodel, so mu urno denarja ponujali, de naj spet na barko gre. On pa je zavernil te zapeljive ponudbe in je hotel v Afriki pod francosko brambo živeti, kakor je bil prepričan, de je prav. Njegovo stanovanje je bilo ob cestah in voglih, in serčno se je spuščal v besedovanje z učenimi postave. Njegova učenost in tekoča beseda je nektere k njemu mikala; ko so pa vidili, de se s tako učenim možem ne da kaj opraviti, so se mu umikali, jezni zavoljo svojiga osramotenja. Zdaj pa so se drugi judje nad njega spravili, in so ga pri policiji tožili, kolikorkrat so le mogli. In nekerikrat je mogel noč v ječi prespati. To pa ni bila ravno posebna nesreča zanj, ker, odkar je bil prišel, ni imel prenočiša, razun po bazarjih (tergih) in pod mostovžem Marijanske ceste. Hebrejski jezik je popolnoma razumel, in prav dobro je govoril arabsko, ne besede pa francoskiga ne. Razun judov in mahomedanov so bili Maltezarji (ki so zgled in cvet čiste pobožnosti zmed vsih katoličanov zlasti tudi v Aleksandrii J.) edini algirski prebivavci, ki so se z njim razumeli. Neki tičar zmed le-tih se ga usmili. Kadar proda svoje tiče in dobi zanje kake goruše (görs = piaster t. j. kakih 6 kr.), kupi kruha in ga deli z ubogim izraelcam. Letá pa je hotel svoje prepričanje, kteriga je z besedo razodeval, tudi s prejetjem sv. kersta potrditi. Neki protestanski pridigar, s kterim se je bil začel družiti, bi ga bil rad kerstil. Nekiga dne pa se je z njim začel pogovarjati od čednost Matere Božje, in — kmal sta bila narazen. To ga je spodbodlo, se kam drugam obrniti. Poiše tedaj katoliških duhovnov in poskusi v škofovim poslopi. Nameri se pa, de neki služabnik vrata odpre, in ga kar naravnost odpravi. Še večkrat poskusi, de bi pred škofa prišel, pa zastonj. Potem se soznani z nekimi tovarši družbe sv. Vincencija, ki mu neko pomoč za vsak teden preskerbē. Ali za živež njega ni skerbelo, terdno se je zanesel na previdnost Boga, tistiga, ki tudi nar manjšimu tičku živež preskerbi, ki bo pa tudi od sleherniga odgovor tirjal zato, kar mu je dodelil. Bil je milost vere dosegel, in hotel je tudi po nji živeti. Njegovi dobrotniki mu svetujejo, de naj do škofa piše. Berž ko škof pismo dobi, veli korarju Banvoy-u, ki je bil čisto zurjen v arabskim jeziku, de naj Mardoheja izpraša; tako je bilo namreč velikimu rabinarju popreji ime. Kmal se prepriča, de Mardohej ima odkritoserčno vero in je dosti podučen. Bil je torej slovesno sprejet v katoliško cerkev in je bil imenovan pri sv. kerstu Pavel Marija.

Pad Sebastopola in Karsa.

No! kako pa že to v Danico pride? Kaj bo le povedala „Danica“ od dveh tako imenitnih terdnjav? Tole, ljubi bravec, ti bo „Danica“ od teh dveh terdnjav povedala, de prva je bila rusovska, druga turška — obedve ošabne, obedve ponižane.

Sebastopol, kdej malo znano mesto in ladjostaja rusovskih bark, skor leto in dan se je ponosno branila napeti sili zaveznikov, zadnjič pa le pade 8. dan mesca septemb. 1855 zaveznikom v roke.

Kars, že stara, ravno tako imenitna turška terdnjava, možko odbijala je rusovske napade, pa zadnjič obnemore, lakota jo hudo stiska, prisiljena je pred Rusi ponižati se, 28. dan mesca novembra 1855 se Rusam poda.

Kaj si vse niso Rusi omislili pri Sebastopolu, de bi zaveznike pokončali! Njih število se pa ni zmanjševalo, se je še le od dne do dne narašalo. Enako so tudi nekdanji mogočni Rimljani, kakor Rusi pred Sebastopolam, mislili, de s hudo silo bodo vse zaveznike katoliške cerkve pokončali. Pa njim ni obveljalo. Zapstoj so brusili sovražni Rimljani svoje meče, de bi vsim kristjanam glave posekali; zapstoj so kovali ostre sulice in kole . . .; zapstoj so jih lovili po suhim in po morji . . .; zapstoj so jih zalezovali po vsih krajih, de bi vklenjene zaperli. Kolikor več kristjanov so neusmiljeni trinogi pomorili, toliko večji je bilo njih število. Za Jezusovo vero prelita kri prvih kristjanov je bilo tako rekoč seme, iz kateriga je zrastle obilno število družih kristjanov.

Pad Sebastopola je Ruse za en čas zlo poparil, zaveznike pa z novo serčenostjo za kervav boj vnel. Turčini pa so v Karsi ošabniši svoje glave povzdignili, in Engleži v svojih časnikih zabavljico čez zabavljico krožili Rusam v posmeh. Ali kmalo se ošabnežem glava pobesi. Rusi hujši stisnejo turško terdnjavo Kars, lakota od dne do dne hujši tare turško-angliško posadko. Vse njih modrovanje nič ne pomaga, pred Rusi se morajo ponižati in se njim podati.

Ošabnim Turkam in Engležem zlo enako, zaperseženi nasprotniki katoličanov že delj časa po mnogih časnikih ošabno svoje rahle glave kviško povzdigujejo, ter zabavljico čez zabavljico krožijo zoper rimsko-katoliško cerkev. Tje v en dan, brez pravice brusijo oni nad novim konkordatam (pogodbo) avstrijske vlade z rimskim sedežem svoj ostri jezik. Pa ne bo dolgo, in Vsigamogočni jih bo ponižal, in vse njih prenapeto modrovanje osramotil. Vidili smo, kako osramoteni so angleški vojaki predlanskim od rusovskiga Petrograda jo pometli, ker so pretumpasto svoje meče nabrusili; pa bomo tudi vidili, kako malo bodo opravili sovražniki sv. cerkve, ki nad rimskim Petrogradam svoj dolgi jezik brusijo —.

Ni je terdnjave tako nepremakljive, kakor je terdnjava rimskiga Petrograda, zakaj na skalo je zidana, zoper ktero tudi peklerska moč nič ne opravi po besedah, ktere je večna Resnica in Modrost Jezus Kristus sv. aposteljnu Petru govoril, rekoč: „Ti si Peter, — to je skala — in na to skalo bom svojo cerkev zidal, in peklerske vrata je ne bodo zmagale.“ Mat. 16, 18.

Davorin.

Z Bogam ni norčevati, z greham ne igrati.

Bogata vdova je imela sina, kteri je ostudno živel z žensko, ki je pri vdovi stanovala, in k temu mu je ona priložnost dala, kolikorkrat je na steno poterkal. Mati je dobro vedila za to presešno živ-

Ijenje, pa ni imela toliko serčnosti, de biga bila odvernila. Ko je ta mladeneč vedno v starih grehah, brez kakiga znamnja poboljšanja k spovednici hodil, mu enkrat spovednik prav resnobno reče: Stori že konec svojimu ostudnimu življenju, če ne, mi nekaj v sercu pravi, ti je velika in nagla kazen od Boga pripravljena! Mladeneč, globoko pretresen s tem zažuganjem, se nekaj malo časa zderži pregrehe, pa kmalo spet se pogrezne v staro gerdobijo. Kar neutegama mladeneč zboli za smert. Pokliče svojiga spovednika, se odkritoserčno spove svojih grehov, prejme sveto popotnico, in se tako lepo k smerti pripravlja, de ima spovednik veliko tolažilo in upanje, de mladeneč bo srečne smerti umerl. Ali lej čudno reč! Ko mladeneč leži v smertnih težavah in pojemanji, se v postelji po koncu spravi, se obrne k steni in trikrat prav močno na steno poterka, precej potem pa ga moč življenja zapusti, se s postelje zverne in dušo izdihne. Spovednik berž hiti k materi, ki je bila v drugi stanici, de bi ne vidila smerti svojiga ediniga Sina, in jo tolaži s tem, de sin je sicer umerl, de je bil pa prav dobro pripravljen, de je sicer zgubila pozemeljskiga sina, zato pa nebeskiga dobila. Le ena reč, pristavi spovednik, se mi je čudna zdela, de se je namreč ravno pred smertjo v postelji po koncu vzdignil in trikrat prav močno na steno poterkal. Mati, to slišati, z rokami skupej počiči, zdihne in zajoka, rekoč: Joj meni, kaj slišim! Oh, moj sin je tedaj pogubljen! O nesrečno mene, pogubljen je moj sin! Spovednik vpraša, počmu de tako vdelduje, in mati mu pové, de to terkanje je bil njegov navadni pomoček k hudi priloznosti, de je bil torej zanesljivo še v smertnim rinanji to poželenje obudil.

Kaj je primanjkovalo pri tem mladencu? Terdniga sklepa se poboljšati: zakaj ako bi bil sklep terden, bi se ne bil tako lahko v staro pregreho povernil. Taki grešniki se prav lahko primerijo s svinjami. Ko le-té pod hrastam prav požrešno žró in neprevidama kdo ustrelí, se sicer ustrašijo in glave kviško zakrenejo, ali pri ti priči na pók pozabijo in vnovič želod žreti začno. Ravno tacih je veliko grešnikov. Brez skerbi žive dalje v svojih grehah, in ako tudi nepreviden strel zaslišijo, to je, ako jih pridiga ali bolezen ostraši, jih sicer groza obide in se spovedo! ali doklej terpi njih poboljšanje? Prav kratek čas; potem pa spet v stare grehe padejo, ker jim terdniga sklepa manjka. (M. Prugger Exempelb.)

Že starim znane, v novic priporočene zdravila zoper nadležno merzlico današnjiga časa — v poskušnjo.

Po raznih časnikih se mnogoverstne zdravila — nekatere celo drage in golufne — ljudem močno priporočajo; naj torej še Danica naslednje kakor gotov pripomoček zoper dušno merzlico naznani.

1. Človek je popotnik na svetu; zvečer pride v gostivnico, in zjutraj jo že dalje odrine.
2. Truditi se mora, kdor hoče sveto živeti; pa odahnil si bo, če v svetosti umerje.
3. Bolj ko tvoje serce od pozemeljskiga se obrača, v veči obilnosti se gnada Božja k tvojimu sercu obrača.
4. Kratka in gladka je pot od pokore do Božjiga usmiljenja.
5. Ne bodi preradovedin, vse viditi in slišati; ker mir serca podkopuje, kdor počutkam preveč streže.
6. Terdovratna merzlica se hitro ne ustavi; in nekaterih skušnjav nagla sila ne odpravi.

7. Neprenehama nam na eno uho Božja, na eno pa lastna ljubezen šepa.
8. Več ko sebe čislaš, menj Boga in svojo dušo čislaš.
9. Pisani gad nabira strup, pridna čbelica pa med po rosi; in trapa po časnikih strup brezbožniga duha, modri kristjan pa nebesko sladkost v se serka.
10. Ljudje brez vere, de bi je res ne bilo, želé.

Davorin.

Potreba učí moliti.

Nekdo, ki je veliko po svetu hodil, veliko slabiga vidil, slišal in bral, je prišel nazadnje tudi sam ob vso vero. Poznej prevzame v enim mestu kerčmarijo, in trosi ondi svoje zmote in skuša tudi druge ob vero pripraviti. Prigodi se, de ostaneta čez noč pri njem dva pravična in pobožna popotna moža. Od sestih zvečer do enajstih v noč jima je neprenehama kvasil in preklinjaje terdil in prisegal, de ni ne Boga, ne Odrašenika, ne sodbe, ne nebes, ne pekla i. t. d. Ta dva sta ga z besedo Božjo zavračevala, pa le še huje je klel, in se jima posmehoval. Ob enajstih gresta spat. Enimu se milo stori in zjoka se zavolj nesramnih kletvinj kerčmarjevih, drugi ga pa tolaži, rekoč: Sej to ni nič noviga, de so tudi taki zasramovavci na svetu; sej je že pred 3000 leti tožil kralj David: „Norec pravi v svojim sercu: Ni Boga.“ — Ne spita pol ure, kar začne velika sosedova hiša, ki je stala kerčmarji ravno nasprot, goreti, in požar se je skozi visoke okna močno svetil po kerčmi. Ko se zbudita, menita v strahu, de kerčma gori, skočita na noge in pokličeta kerčmarja, rekoč: Tvoja hiša gori! Ta prileti iz spavnice in viditi rudečo svitlobo ognja po svoji hiši, sklene roke in na ves glas vpije: O Bog pomagaj! Bog pomagaj! O ljubi Bog! o usmiljeni Bog, pomagaj mi v tej potrebi! — „Norec! mu reče eden unih popotnih mož na to, sej si ves večer klel in terdil, de ni Boga, in zdaj vpiješ, de bi ti pomagal, kaj ne v sili!“

Skorej ravno tako se bere od nejeverskiga bogotajca Protagora. Domá, v Atenah so ga obsodili, torej pobegne in gre v ladijo na morje. Kar vstane hud vihar. Bogotajic se posmehuje. Vihar je zmirej huji, nevarnost zmirej večí, bogotajic obledi in že se ves trese. Strela udari prek njega, on pade na tla, se ozre proti nebesam, in bogotaj kar more zavpije: „O Bog, kako me preganjaš!“ in gleda proti nebesam! — Bogotaj, in vpije: o Bog! Malikovavski bogotaj, in vpije: o Bog! — Čudo zares, — kadar človeka strah spreleti, groza obide, neudama nesreča zadene, kar zavpije: O Bog! o ljubi Bog! moj Bog! — In celo pri nekdanjih malikovavcih, ki so častili bogov brez števila, se je pokazala ta lastnost, mende v spričevanje, de si je človeška duša svesta ne le Boga, temuč celo ediniga Boga. J. M.

Ogled po Slovenskim.

Iz Ljubljane. Cerkveni govornik. V enim tednu bo 4. zvezek cerkveniga govornika gotov, de vedó gg. prejemavci ponj postati, kakor po navadi. S tem zvezkam bo prvi tečaj dokončan.

* Družba s. Štefana v Budimu (Ofen), ki dajo cerkvene časnike že v slovaškim, ogerskim (dva), in nemškim jeziku na svetlo, bo zdaj začela izdajati tudi časnik v „rusinskim“ jeziku s cirilskimi čerkami. Ta list bo izhajal po enkrat na teden z imenom: „Cerkovnaja gazeta v poljzu vostočno-katoličeskoj cerkvi, soedinnenoj s rimskim

patriaršeskim prestolom". (Cerkvene novice v prid jutrove katoliške cerkve, zedinjene z rimskim sv. stolom.) Namen teh cerkvenih novic bode: pospešati rast in razcvet kersanstva poleg učenja sv. katoliške cerkve, ki ima v Rimu svoje središče, ob enim pa tudi vzdigovati narodovno olikovanje z obdelovanjem občno koristnih ved ki merijo na duhovno omikanje. Izhajati začnejo 1. sušca; naročilo do konca rožnika je 1 gold., za vseh deset mescov pa 2 gold. 30 kr. s pošto vred, tedaj za celo let 3 gold. Vrednik je gosp. Jan Rakovsky, duhoven greško-zedinjeniga škofijstva munkačevskega itd. — Ne dvomimo, de bo ta katoliški časnik zlasti tudi med nezedinjence razsvitljenje razširjal, zlasti ker bo s cirilico pisan. Priporočimo ga tedaj tudi mi prijatlom cerkveniga življenja, razširjanja sv. vere in prijatlom cirilice. Naročnino prejemajo vse pošte, pa tudi gosp. vrednik v oprosteh pismih z napisam: An Hrn. Johann Rakovszky, Redacteur der Kirchenzeitung für die Ruthenen in Ofen.

Osaljanje krašenske farne cerkve. — a —. Od leta 1850, kar so zdanji visokočastiti gosp. fajmošter Juri Varl to faro prevzeli, je krašenska cerkev vsa olepšana, Namesto poprejšnjiga nizkiga zvonika, kupi zdaj primerjen visok zvonik proti nebu, in kaže ljudem, kam naj njih misli gredo. Prostor od farovža do cerkve je poravnan, in za cerkvijo znižan tako, de je zdaj cerkev bolj suha, svetla in očitna postala. Lansko leto je tudi cerkev dva nova stranska altarja dobila. Poslednjo nedeljo po binkoštih so prišli visokočastiti gosp. Janez Toman, moravški dekan, ji blagoslovit. Grom možnarjev in priterkovanje zvonov je klicalo bližnje in daljne sosede k Božji službi. Potem ko sta bila nova altarja blagoslovljena, so imeli gospod dekan veliko mašo z leviti in pridigo. Z znano zgovornostjo so razkladali čelnosti svetnikov in svetnic, katerih podobe so v altarjih, in so priporočevali jih posnemati. Gotovo bodo krašenski faráni zanaprej še z večim veseljem v svojo vso olepšano farno cerkev hodili, in z lepim obnašanjem v nji Bogu ravno tako veselje delali, kakor dozdaj. Posebno zavoljo tega so Krašnjani hvale vredni, ker so v teh slabih letinah, in potem, ko so ob ves zaslužek pri cesti prišli, toliko skerb za olepšanje Božje hiše imeli. Dokler ni bilo železnice od Dunaja do Ljubljane, so oni na veliki cesti, ktera skozi faro gre, veliko zaslužili, ali zdaj je cesta vsa prazna in ubogi ljudje v velikim pomankanji živé. — Naj ta lepi zgled vsi posnemajo in nobena fara naj se ne zgovarja, če je še tako revna, de ni v stanu svoje cerkve popravljati in lepšati.

Iz Gorenskiga, 10. sveč. — c. Sem ter tje se bere v časnikih od pustnih veselje, kakor de bi se bili časnikarji zarotili za sveti postni čas svojim bravcam, na mesto križa Kristusoviga, norčaviga pusta v premišljevanje postaviti. Pri nas, z žalostjo moram reči, je pa kratki predpust dolgo žalost napravil, in mnogim globoke rane v serce vsedal, katerih tudi še prihodnji prepust zacelil ne bo. Molčim od mnogih napak in od skorej povsod navadnih pustnih sleparij; le en zgled, pa ne veseliga, za premišljevanje povem. Ponočnjaki! brezvestni zapeljivci! ki pravite, nečistost ni greh, živite, kakor de bi Boga ne bilo, nedolžnost zapeljujete in duše morite; še živi vsigavedni, pravični, vsigamogočni Bog, še vidi njegovo oko vaše dela tme, na pravično tehtnico bo položil ne samo vaših storjenih grehov in njih ostudnosti, ampak tudi njih žalostne nasledke, vse iz njih izvirajoče puhujšanje, vse zavoljo vas prelite grenke solze, in ako se v resnici ne poboljšate, dan maševana vas bo strašno vdarila njegova močna roka. Poslušajte:

V vasi M . . . na Gorenskem je živelo pobožno, delavno in tiho dekle M. J. Njeni starši bolj po revnih živé, in M. je mogla v službo iti. Tudi v službi je bila zveata, pridna, tiha; radi so jo imeli in štiri leta sem je bila vedno pri enim gospodarji. Nikdar ni bilo od nje kaj

slabiga slišati. V drugi polovici letašnjiga predpusta je je neki hlapčon zalezovati jel, kakor se čuje. Na čisto belim oblačilu se tu li nar manjši madež razločno vid; čisto vest vsaki greh prav živo skli. Akoravno je popolnoma v svoje pesti hudobnež ni dobil, vender le ji je toliko ranil s svojim obnašanjem njeno bogoljubno serce, de na svetu več pokoja našla ni. Na Marije Svečnice dan vsa oplášena zapusti službo, v glavi se ji mešati jame, vest jo peče, — domu gre in svoj greh pove svojim staršem. Njen oče ima komej za en teden živeža pri hiši za bolešno ženo, in za dve mlajši hčeri. Zima je še dolga, zaslužek reven, in zdaj še to slišati! V prvi naglosti oče oestro pokara ubogo hčer in jo nekoliko strahuje. To je M. še bolj zmotilo, vest jo še hujši peče, in možgani se ji vžgo, popolnoma je pamet zgubila. V takih okolišinah je mogla vedno varhinjo pri sebi imeti. Od dne do dne ji hujši prihaja, ves mir zgine, zaželeno spanje ji očesa nič več ne zatise in v četertik o polnoči okani svoje varhe, na pol napravljena ubeži iz hiše in — v bližnjim jezeru iše hladila za pekočo vest —. V petik zjutraj so mertvo truplo poprej tako čisluniga 27 let stariga deklica iz merzliga jezera potegnili.

Lepo je zahajalo zlato solnce v petik, zadnji žarkí so se še potem, ko se je že za velikanskim Triglavam mojim očem skrilo, otrinjali na belim snegu nasprotnih snežnikov, čudnolepo se je večerna zarja na nebesu in v jezeru svetila. Zamaknjen v to lepoto stoji na bregu tihe vode, ko ravno milo mertvaško zvonjenje zadoni iz zvonika pri M. Božji na jezeru. Ves osupnjen sim bil, občutljejev serca v tistim trenutji izreči ne morem! Res si ti okolica jezera podoba raja, sim zdihnul s pevcam — tode podoba raja le v tistim trenutji, ko sta Adam in Eva že greh dopernesla. Lepota raja je greh Adamu in Evi ogrenil; lepota večera, mertvaški zvon in spomin nesrečne M. so tudi v mojim očesu solze obudili.

Dekličev več sim vidil jokati pri tej žalostni dogodbi; Bog daj, de bi bil s tem jokanjem terdni sklep zvezan, pred zapeljivci vaelej bežati, de bi tudi njih vest prepozno peči ne jela.

Ginljivi ogovor, ki so ga skerbni in v gorečnosti za svoj poklic neutrudljivi gospod fajmošter v nedeljo zjutrej v Gradu namesto pridige o ti priliki imeli, se nadjam, de ne bo brez vspeha in de ne bo kmalo pozabljen. Ko sim jih na prižnici vidil in slišal glas ljubijočiga pastirja, glas, ki mora v serce seči, sim si zeel slikar biti, ker bi slavni Rafael v svoji mogočni domišli nikdar ne bil mogel ored oči si postaviti lepši žalosti, ktera ljubi in pomagati želi.

Naj povem še eno za žganjopivce. Pred adventam pretekliga leta je sel A. P. neoženjen, čez 40 let star krajač iz G. v Jeseniške Ravte po nekim opraviču. Nazaj grede se žganjica, kteriga je silno ljubil, prav dobro naserklja, zgreši pravo pot, zaide na Mežakljo, kjer so ga še le perve dni tekočiga leta po dolgim iskanji zmerznjeniga našli. Žganjopivci! to pa vi v postu premišlujte; kar je njeega, utegne tudi vas doleteti.

Iz Olimja, 3. sveč. — b —. Slišal sim pogosto že togotniga človeka pripodobavati ljuti zverini. On ne miruje, dokler svoje jeze v škodi ali kervi svojiga bližnjiga ne ohladi, kak r hudobna zvér, ki tudi mertvih v pokopališu počivati ne pusti. De je temu tako, tega se, bodi Bogu milo! le prepogosto prepričamo. Tudi naš kraj ponuja k temu zaosten, — strašen zgled. J. C., malopridni sin malopridne matere, leta 1818 v fari Podčeterški rojen, se je pred 14 leti v našo faro priženil. Pa ne de bi se dela poprijel in v potu svojiga obraza si služil kruha, se rajši na klop lenobe u sede. Ni se čuditi, de je njegovo kmetijstvo šlo rakovo pot. Njegova taša mu še zacetno nekoliko pod pazho seže, pa viditi, de je vse zastonj in de v 12 letih ji še krajcarja plačal ni, ga nagovori in primora odstopiti od kmetovanja in ga njeni 26 letni mlajši

hčeri pripustiti. To se zgodi, on se poda v svojo faro nazaj, seboj pa nese strašno jezo do tih dvéh ženok; ji tožuje in sleparije dolži; ali bodi si kakor rado, sodnija je prvokrat spoznala, de resnice v njem ni. Svakinja se misli letas omožiti; že je enkrat oklicana, in danes bi mogla biti gostija. Pa kaj se zgodi? *horribile dictu!* Gerdu, ki se je ženskima vedno še prilizoval, de ste mi dalje živeža in tudi eno njegovih 5 otročičev redile, pride tudi četertik 31. p. m. s košem. Ko mu ga s sočivjem nabašejo, potegne polič iz žepa ter prosi, mu ga napolniti z vinom za ženko njegovo. Svakinja gro v klet, on pa za njo. Komej prime za pipo, jo zavrtno napade in ji z morivnim nožem 3 smertne rane zasadi. Reva zakriči in se zgrudi na tla, v nekterih minutah umerje. Mati ališati strašni krič hčerke svoje, ji priteče na pomoč, pa še njo zgrabi grozovitnež — in tudi njej kervav nož 3krat zabode. Vse to se je v 1/4 ure popoldne ob treh prigodilo. Ne morem povedati, kako de mi je pri sercu bilo, ko naglo poklican v hišo tolake nesreče pridem! Hci že na mrtvaškim odru, zraven je pa mati na smertoi postelji! Danes je tudi ona zatistila svoje okó. Pobožno je prejela sv. zakramente, vedno zdihovaje: O de bi bila moja hči le toliko časa še živela, de bi se bila spovedala! Zares potrebna je bila te gnade. — Kakor pri Kajnu se tudi pri tem hudobnežu huda vest hitro zbudi ter ga goni sem ter tje. Hudi duh ga žene do Sotle, kjer se vtopiti misli, — vender se, mu še zmuzne ter naravnost k županu teče, mu pove, de je ženski zaklal, ter ga prosi, de naj ga pelje k sodnii; pa on mu ne verjame in ga posvari, de naj ne govori od takošnih neumnost. Nato se sam tje poda, pa komej odide, ga že dojdejo žandarji ter ga izročijo sodnii. Tukaj vse spozna ter reče: Zdaj pa storite z menoj kar hočete, zaslužil sim biti obešen, to kazen hočem tudi preterpeti, le pustite mi, de se še poprej spovem.

On sam me je prosil, de bi se to po novinah razglasilo, naj bi se togotni prestrašili nad tim prigodkam in žalostnim nasledkam jeze in stariga sovraštva; naj bi si z vso močjo prizadevali po zapovedih sv. vere zatreti v sebi tega silniga sovražnika in tudi hitro odpustili njim, ki nam hudo žele. Drugi nauk pa staršem velja. Omenil sim, de je J. C. bil sin malopridne matere, to je istina. Grozne reči se pripovedujejo, kako de je ona s svojim etarim očetam ravnala. Ona je svojiga očeta tepla, njen sin pa avojo tašo in svakinjo umoril. Tukaj jabelko ni deleč padlo od drevesa. Ona je svojiga sina gerdo učila, on pa svojimu fanticu, ki je pri tem hudodelstvu pričujoč bil, strašen spomin zapustil!

Razgled po keršanskim svetu.

Časnik „Deutschland“ je naznanil, de so 29. procena visokočastitiga gosp. profesorja Dr. Martina v Bonu škofa za paderbornsko škofijo zvolili.

Preteklo šolsko leto je bilo v dunajski c. k. šolski bukvarnici 1.372.313 iztisov za ljudske šole oddanih. Prodanih je bilo 1.200.204; za uboge učence je bilo pa zastoj danih 172.109 istisov.

Zbor za odpustke v Rimu je vprašanje: An ad lucrandum indulgentiam vel fructum orationis: Sacro sacrae et individuae Trinitati, crucifixi Domini nostri etc. necessario flexis genibus haec oratio sit dicenda, vel, an saltem in casu legitimi impedimenti ambulando, sedendo recitari valeat? določil takole: „Affirmative ad primam partem, negative ad secundam“. Vender so pa sveti oče Pij IX. iz posebne milosti dovolili, de se imenovana molitev v zadobitev odpustkov, ki so jih papež Leon X. z njo bili sklenili, tudi zamore moliti „non flexis genibus ab iis, qui legitime impediti fuerint infirmitatis tantum cau-a“.

Na gori sv. Bernarda v Helvecii je 11. pretekliga mesca plaz dva moža zasul. Pušavniki so s pomočjo 25 mož 36 ur v snegu delali, de so nesrečna moža iz hladniga groba rešili. Ali nimajo oni, ki so te muhe hotli pregnati, merzlejiga serca, kakor je ledena skorja smertnih plazov? vpraša po pravici švajcarski cerkveni list.

Turško. Cesar Napoleon je sultanu, turškemu cesarju, francoski križ „častitiga kardela“ po poslancu Thouvenel-u zročil, kar je starošegne turke močno zdrazilo, ki niso še nikoli vidili križa na sultanovih persih. De bi ga sultanu bolj prenesljiviga napravil, je Napoleon ukazal križec v briljante in druge drage kamne vdlati in z medenosladkimi besedami zročiti. Sultan ga je mende prejel, kakor kaj taciga, česar se ne sme braniti, je z nekimi priljudnimi besedami odgovoril, in si prizadeval prav prijazin obraz delati. — Bog daj, de bi se križ turkam tudi v serce že enkrat začel postavljati!

Amerika. Mehikanska vlada zmiram dalje preganja sveto cerkev. Ravno kar je overgla duhovske sodniša ter duhovne splošnim sodbam podvergla. Tudi se pripravlja, cerkveno premoženje pregledovati. Dobro katoliško ljudstvo je zlo razdraženo.

Zvezdica za šolo.

Majhna, šestletna deklica je že več dni svoje starše prosila, de bi družbi svetiga detinstva pristopiti smela, pa ni izprositi mogla. Nekiga dne pa si nekaj zmislila, s čimur meni, de bo spolnjenje svoje želje gotovo dosegla. Vsa vesela teče k materi in reče: „Mama! vi zmirej pravite, de mi ne morete privoliti, de bi se v družbo svetiga detinstva zapisati dala, ker že za mojo sestrico plačujete; zdaj le tudi meni dopustite, bom jez že sama plačevala.“ — „Kakó! ti moj ubogi otrok, kje pa ti kaj denarja imaš?“ jo mati vpraša. — „Mama! ji pravi deklica, ali ne veste, de mi 4 groše daste, kadar si zob izdreti dam? Ravno prav! dans si en zob izdreti dam, in zató dobim 4 groše; té bom dala v družbo svetiga detinstva.“ — „S čim boš pa potem v drugo plačala?“ jo mati vpraša. — „Si bom pa spet en zob izdreti dala“, blaga deklica neprestrašeno odgovori. Mati vsa ginjena se veselja zjoka in reče svojimu otroku: „Na! tu imaš 4 groše, daj se zapisati, in le ohrani svoje zobé.“

Mili darovi.

Za afrikanski mision.

Iz Vodice 5 gold. — Iz Šenčurja 2 gold. — Matija Podpavec 50 gold. Bog plačaj blagosercinnu dobrotniku, ki je že veliko za ta mision storil.

Pogovori z gg. dopisovarci.

Gosp. A. Š. v Ol: Zastran omenjeniga društva se posvetvajte z gosp. Janezam Červam, duhovnim pastirjem na Libušini pri Tominu na Goriskim; verli gospod Vam bodo z nar večim veseljem postregli; — liste, ki Vam jih manjka, naznanite, de se Vam bodo mogli poslati. — Več vprašavcam: Danica nima vselej priklade, ampak le takrat, kadar visokočastito škofijstvo kaj dotičniga za njo pošlje, zato ima tudi oglasnik svoje številke. — Gospodam D., R., Z.: Lepa hvala za poslana spise!

Premembe duhovšine.

V ljubljanski škofii. Megusarjeva prebenda v Visnji Gori je podeljena gosp. Janezu Zaverl-u, novomeškemu vikarju. — Gosp. Janezu Pristov-u, dekanu in fajmostru v Smarji, je dovoljeno v pokoj se podati.

V lavantinski škofii. Prestavljeni so gospodje kaplani: Franc Kosar v Sentandrej za stolniga korskiga vikarja, Valentin Paar v Brašlovce za kaplana, Franc Vožnar k sv. Stefanu pri Trušnji za namestnika.